

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Obdo/34/2016                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 7111221023                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 10.08.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Anna Marková             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:7111221023.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Finančné riaditeľstvo SR - Daňový úrad Košice, so sídlom Rozvojová 2, Košice, proti žalovanému: Doc. JUDr. Ján Pirč, CSc., správca konkurznej podstaty úpadcu PROFITUBE spol. s r.o., so sídlom Jazerná 3, Košice, IČO: 36 026 042, o vylúčenie majetku zo súpisu všeobecnej podstaty, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 30Cbi/37/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2016, č. k. 2CoKR/26/2015-143, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2016, č. k. 2CoKR/26/2015-143 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. apríla 2015, č. k. 30Cbi/37/2011-106 konanie o vylúčenie peňažných pohľadávok zapísaných do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu PROFITUBE spol. s r.o. Jazerná 3, Košice, IČO: 36 026 042, tak ako boli zverejnené v Obchodnom vestníku č. OV 130/B/2011 zo 7. júla 2011, a to vo výške 119.726,88 eura, vo výške 167.545,14 eura, vo výške 36.136,16 eura, vo výške 265.799,24 eura zastavil. Určil, že peňažné pohľadávky zapísané do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, ktoré ako boli zverejnené v Obchodnom vestníku č. OV 130/B/2011 zo 7. júla 2011 vo výške 130.292,10 eura a vo výške 3.303.075,80 eura sú vylúčené zo súpisu majetku. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že peňažné pohľadávky zapísané do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu, ktoré ako boli zverejnené v Obchodnom vestníku č. OV 130/B/2011 zo 7. júla 2011 vo výške 130.292,10 eura, vo výške 119.726,88 eura, vo výške 167.545,14 eura, vo výške 36.136,16 eura, vo výške 265.799,24 eura a vo výške 3.303.075,80 eura sú vylúčené zo súpisu majetku.

3. V priebehu konania žalobca vzal žalobu v časti peňažných pohľadávok zapísaných do súpisu

všeobecnej podstaty úpadcu vo výške 119.726,88 eura, vo výške 167.545,14 eura, vo výške 36.136,16 eura a vo výške 265.799,24 eura späť. Vzhľadom na súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby, súd prvej inštancie v tejto časti konanie zastavil.

4. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že správca úpadcu zapísal peňažnú pohľadávku vo výške 3.303.075,80 eura, ktorej právnym dôvodom bolo súdne konanie o uloženie pokuty podľa § 30 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“). Nárok na zaplatenie tejto pokuty si uplatnil správca v samostatnom konaní na Okresnom súde Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 31Cbi/34/2011, kde súd žalobu zamietol a odvolací súd uznesením z 27. februára 2013 sp. zn. 4CoKR/3/2012 odvolanie správcu odmietol. Skonštatoval, že takýto nárok žalobcu v súčasnosti neexistuje a nie je tu právny titul na uplatnenie pohľadávky. Je pravdou, že žalovaný podal ústavnú sťažnosť 17. decembra 2014, ktorou žiadal aby Ústavný súd SR zrušil predmetné uznesenie Krajského súdu v Košiciach, avšak do dnešného dňa nebolo o tejto sťažnosti rozhodnuté. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že takýto zápis do všeobecnej podstaty úpadcu - peňažnej pohľadávky je predčasný a z tohto dôvodu ho zamietol, nakoľko zatiaľ neexistuje rozhodnutie o udelení tejto pokuty v zmysle ust. § 30 ZKR.

5. V časti návrhu peňažnej pohľadávky vo výške 130.292,10 eura vyplývajúcej z právneho dôvodu - nevrátenia nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie november 2006, súd prvej inštancie rozhodol na základe toho, že takáto peňažná pohľadávka neexistuje a preto ju vylúčil z majetku všeobecnej podstaty úpadcu. Vychádzal z toho, že podanie daňového priznania, resp. hlásenia a uplatnenia si nadmerného odpočtu DPH nie je možné exekučne vymáhať - chýba exekučný titul a nie je vymáhateľný ani prostredníctvom konkurzného konania. V zmysle daňových predpisov podľa § 30 zák. č. 511/1992 Zb. v daňovom konaní možno ukladať daňovú povinnosť alebo priznávať práva len rozhodnutím. Rozhodnutie je pre adresáta platné, len ak je riadnym spôsobom doručené alebo oznámené, ak tento alebo osobitný predpis neustanovuje inak. To znamená, že podanie daňového priznania na DPH za mesiac november 2006, z ktorého vyplynul nadmerný odpočet vo výške 130.292,10 eura, nie je rozhodnutím, na základe ktorého by si mohol uplatniť takúto peňažnú pohľadávku. Podľa názoru súdu išlo len o nárok na priznanie nadmerného odpočtu DPH o ktorom treba rozhodnúť samostatným rozhodnutím.

6. Poukázal na ust. § 45 zákona č. 511/1992 Zb., v zmysle ktorého možnosť vyrubiť daň, resp. jej rozdiel, alebo priznať nárok na vrátenie nadmerného odpočtu alebo vrátenie dane je podľa zákona prípustná v lehote desiatich rokov, ak správca dane urobil úkon smerujúci k vyrubeniu dane, ktorým je doručenie protokolu o daňovej kontrole alebo spísanie zápisnice o dohode o výške dane pred uplynutím päťročnej lehoty, ktorá začína plynúť od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie alebo hlásenie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na vrátenie nadmerného odpočtu, alebo nárok na vrátenie dane. Päťročná lehota nepremlčateľnosti dane je teda zo zákona predĺžená až na desať rokov, ak bola splnená podmienka urobiť úkon smerujúci k vyrubeniu pred uplynutím piatich rokov. Táto lehota začína plynúť od konca roka, v ktorom bol daňový subjekt o tomto úkone upovedomený, a skončí sa uplynutím desiatich rokov. Pri vyrubení dane alebo rozdielu dane, pokiaľ sa na daňový subjekt vzťahuje medzinárodná zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia pri daniach z príjmov a majetku, je táto lehota desaťročná.

7. V konaní sa ďalej preukázalo, že správca dane, čo sa týka nadmerného odpočtu dane za mesiac november 2006, rozhodnutím z 27. júna 2007 nepriznal úpadcovi nadmerný odpočet na DPH vo výške 3.925.180,- Sk, ale určil vlastnú daňovú povinnosť v sume 1.017.186,- Sk. Daňové riaditeľstvo SR, rozhodnutím č. 1/221/12581-76844/2007/990447 z 25. októbra 2007 potvrdilo vlastnú daňovú povinnosť v sume 1.017.186 Sk pre daňový subjekt - úpadcu. Vo veci nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie november 2006 s konečnou platnosťou rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 3Sžf/27/2010 zo 7. decembra 2010. Najvyšší súd SR, potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/320/2007-196 z 1. apríla 2010, ktorým rozhodnutie Daňového riaditeľstva SR č. 1/221/12581-76844/2007/990447 a rozhodnutie Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č.

500/230/15081/07/ral zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Následne Daňový úrad Košice IV rozhodol o prerušení konania 23. augusta 2011 vo veci určenia dane, ktorá má byť daňovému subjektu vyrubená za zdaňovacie obdobie november 2006. Daňový úrad Košice oznámil žalobcovi 19. júla 2013, že pokračuje v daňovom konaní vo veci vrátenia nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie november 2006, keďže pominuli dôvody, pre ktoré bolo daňové konanie prerušené (Európsky súdny dvor vydal 8. novembra 2012 rozsudok, na základe ktorého Najvyšší súd SR v obdobnej veci pod č. k. 1Sžf/1/2010 z 11. decembra 2012 rozhodol tak, že žalobu PROFITUBE spol. s r.o. o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia zamietol.). Daňový úrad Košice vydal na základe protokolu o výsledku daňovej kontroly č. 500/322/11900/07Dovh z 22. mája 2007 rozhodnutie č. 9801402/5/4181499/2013/Kov z 12. septembra 2013, ktorým určil daňovému subjektu PROFITUBE, spol. s r.o. za zdaňovacie obdobie november 2006 rozdiel na dani z pridanej hodnoty vo výške 164.056,49 eura. Proti rozhodnutiu sa správca úpadcu odvolal, a Finančné riaditeľstvo SR rozhodnutím č. 1100303/1/83514-584517/2013/14008 z 9. decembra 2013 potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Košice č. 9801402/5/4181499/2013/Kov z 12. septembra 2013. Z uvedeného vyplynulo, že daňovému subjektu - PROFITUBE spol. s r.o. nevznikol nárok na nadmerný odpočet na DPH za november 2006, ale vlastná daňová povinnosť vo výške 164.056,49 eura, a teda peňažná pohľadávka daňového subjektu - PROFITUBE spol. s r.o. voči žalobcovi nikdy nevznikla.

8. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 29. januára 2016, sp. zn. 2CoKR/26/2015, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vylúčil zo súpisu majetku úpadcu PROFITUBE spol. s r.o.. Jazerná 3, Košice. IČO: 36 026 042 peňažné pohľadávky vo výške 130.292,10 eura a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil.

9. Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia, poukázal na jeho presvedčivé odôvodnenie a preto nepovažoval za potrebné jeho znenie znovu opakovať. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že správca dane svojim novým rozhodnutím, právoplatným 19. decembra 2013, nepriznal úpadcovi nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie november 2006. Správca dane je povinný vrátiť nadmerný odpočet DPH, na ktorý má daňový subjekt nárok pod hrozbou sankcie správcovi v konkurznom konaní. Nie však na základe zápisu takéhoto nároku do súpisu majetku, ale na základe daňových zákonov ako noriem verejného práva. Až keď správca poukáže príslušnú sumu peňažných prostriedkov nadmerného odpočtu DPH na účet podstaty, môžu tieto peňažné prostriedky tvoriť majetkovú podstatu v konkurze.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil tým, že: ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p.), nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 ods. 1 písm. e/ O. s. p.), postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený (§ 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p.). Navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. Dovolateľ v dovolaní namietal, že odvolací súd, aj napriek tomu, že odvolanie žalovaného nesmerovalo proti výroku o náhrade trov konania, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil aj v tejto časti. Odvolací súd, bez odvolania smerujúceho proti výroku o náhrade trov konania, prekročil rozsah odvolania, ktorým mal byť viazaný a rozhodol nad jeho rámec. Poukázal tiež na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania neobsahuje žiadne odôvodnenie. V konaní na odvolacom súde, podľa názoru dovolateľa, nedošlo k riadnej aplikácii princípov opravného systému na odvolacom súde (najmä princípov apelačného systému). V dôsledku čoho mu bola odňatá aj možnosť konať pred súdom, pričom mal za to, že v danom prípade sa jedná o extrémny prejav nulového odôvodnenia potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, keď vo veci nezaulaj žiadne právne stanovisko alebo názor (okrem prevzatia právnej argumentácie žalobcu). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľ považoval nie len za nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, ale aj za nejasné bezobsažné, rozporné s § 157 ods. 2 O. s. p. a porušujúce jeho právo na spravodlivý proces a

súdnu ochranu. Mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je výlučne formalistické, neobsahuje uvedenie žiadnych vysvetlení, ktoré skutočnosti považoval odvolací súd za preukázané a ktoré nie, nie je jasné, z ktorých dôkazov vychádzal, ani akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a to, ako vec právne posúdil. Nestotožnil sa so záverom odvolacieho súdu v tom, že až keď správca dane poukáže príslušnú sumu prostriedkov nadmerného odpočtu DPH na účet podstaty, môžu tieto peňažné prostriedky tvoriť majetkovú podstatu v konkurze. Nesúhlasil tiež so záverom súdov, že na základe rozhodnutia žalobcu z 12. septembra 2013, č. 9801402/5/4181499/2013/Kov, vyplýva úpadcovi ako daňovému subjektu vlastná daňová povinnosť vo výške 164.056,49 eura a preto peňažná pohľadávka úpadcu (nadmerný odpočet DPH za november 2006) voči žalobcovi nikdy nevznikla. Poukázal na to, že dňa 18. septembra 2014 uzavrel žalobca so Slovenskou konsolidačnou, a.s. zmluvu o postúpení daňových a colných nedoplatkov č. 1/2014, ktorou sa na Slovenskú konsolidačnú previedol i daňový nedoplatok voči úpadcovi, určený rozhodnutím správcu dane, vydaným 12. septembra 2013, s evidenčným číslom 9801402/5/4181499/2013/Kov, s dátumom vzniku daňového nedoplatku 3. januára 2014, vo výške 164.050,27 eura, uplatnenej proti podstate vo výške 164.056,49 eura, za odplatu 0,03 eura. Vzhľadom na uvedené namietal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu. Žalovaný tiež namietal, že odvolací súd nerozhodol o trovách odvolacieho konania. Dovolateľ ďalej poukázal na to, že podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach za obdobie minulých rokov, vrátane roku 2015, kedy bol spis predložený odvolaciemu senátu 2Cob, jeho predseda mal znížený výkon rozhodovacej činnosti o 3/5 priemerného zaťaženia sudcu obchodnoprávneho kolégia. Uviedol, že v období od januára 2015 do mája 2015 napadlo do senátu 2Cob všetkých 8 vecí, v ktorých vystupoval dovolateľ, pričom uvedená skutočnosť sa dovolateľovi javí štatisticky neprijateľne (8x za sebou pripadli odvolacie spisy jedinému senátu z troch, pri pomere 1:3, t. j. 33,33%). Tvrdil, že ak vo veci rozhodoval sudca - spravodajca v rozpore so schváleným rozvrhom práce na príslušný kalendárny rok, nemôže sa jednať o zákonného sudcu a dovolený postup pri prideľovaní náhodným výberom, nakoľko tu existuje evidentný rozpor medzi schváleným rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach a technickými a programovými prostriedkami súdu. Rozvrh práce tohto súdu upravuje nielen spodnú hranicu prideľovaných spisov pre predsedu senátu 2Cob, ale aj maximálnu hornú odchýlku, ktorá nemá prekročiť viac ako 30% maximálneho zaťaženia sudcu oproti ostatným sudcom. Avšak sledujúc štatistické údaje najmenej od roku 2013 obe medzné hodnoty sú prekračované.

12. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. b/, e/ a g/ O. s. p. nie je daná. Prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ponechal na posúdení dovolaciemu súdu, pričom vyslovil názor, že rozsudok súdu prvej inštancie je riadne odôvodnený a nemá vady, pre ktoré by mal byť v odvolacom konaní zrušený a rozsudok odvolacieho súdu obsahuje dôvody, pre ktoré bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ s právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

14. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C. s. p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, (t.j. za účinnosti O. s. p.) dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 C. s. p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p. (v znení v čase podania dovolania).

15. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanim bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.

s. p.).

16. Podľa § 238 O. s. p. platilo, že ak dovolanie smerovalo proti rozsudku, bolo prípustné: proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (ods. 1), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné bolo aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3) O. s. p.

17. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozsudok odvolacieho súdu tak nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozhodnutí, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. vyvodiť nemožno.

18. Dovolanie žalovaného by bolo prípustné iba vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, c/ a d/ O. s. p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

19. Žalovaný v dovolaní ako dôvod prípustnosti uviedol dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p., že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia videl v tom, že súdy konali so žalobcom aj napriek tomu, že nedisponoval aktívnou vecnou legitímáciou pred rozhodnutím súdu prvej inštancie.

20. Spôsobilosť byť účastníkom konania (procesná subjektivita sporovej strany) znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten komu ju priznáva zákon. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Fyzická osoba podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka nadobúda spôsobilosť mať práva a povinnosti narodením, pričom túto spôsobilosť má aj dieťa počaté, ak sa narodí živé. Spôsobilosť na práva a povinnosti fyzickej osoby zaniká smrťou. Právnické osoby nadobúdajú spôsobilosť na práva a povinnosti dňom ich vzniku, teda dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak. Túto spôsobilosť právnické osoby strácajú okamihom ich zániku, čiže dňom ich výmazu, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak. Pokiaľ štát vystupuje v súkromnoprávných vzťahoch, má procesnú subjektivitu a vystupuje ako právnická osoba. Subjekty, ktorým hmotné právo spôsobilosť mať práva a povinnosti nepriznáva, môžu mať procesnú subjektivitu iba na základe výslovného ustanovenia zákona.

21. Procesnú subjektivitu je však potrebné odlišovať od tzv. vecnej legitímácie strany sporu - aktívnej, či pasívnej, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. (viď R 34/1993) Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva a povinnosti. Či je strana sporu tiež vecne legitímovaným subjektom (aktívne či pasívne) ukáže sa až v konečnom rozhodnutí vo veci. Jej nedostatok zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. nespôsobuje, vedie k zamietnutiu návrhu na začatie konania (žaloby) meritórnym rozhodnutím. (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. septembra 2011, sp. zn. 7Cdo/21/2010)

22. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca nemal spôsobilosť mať práva a povinnosti, preto žalovaným tvrdená vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. nie je daná.

23. Žalovaný v dovolaní ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. e/ O. s. p. tým, že odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku potvrdil aj odvolaním nenapadnutý výrok o náhrade trov konania.

24. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak súd pri rozhodovaní prekročí návrh účastníka a prisúdi viac, než čoho sa domáha (§ 153 ods. 2 O. s. p.), nemá tento vadný procesný postup súdu za následok zmätočnosť rozhodnutia v zmysle § 237 ods. 1 písm. e/ O. s. p.; toto pochybenie súdu môže založiť (len) tzv. inú vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania však nezakladá. (viď uznesenie najvyššieho súdu z 23. júna 2005, sp. zn. 3Cdo/56/2005)

25. Odhliadnuc od uvedeného dovolací súd uvádza, že civilné sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá sa v odvolacom konaní prejavuje obmedzením rozsahu prieskumnej činnosti odvolacieho súdu, na základe toho, ako je odvolateľom ohraničený rozsah, v ktorom napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie. Za účinnosti O. s. p. boli výnimky z uvedenej zásady uvedené v ust. § 212 ods. 2 písm. a/ až d/. Odvolací súd nebol viazaný rozsahom odvolania: vo veciach, v ktorých bolo možné začať konanie bez návrhu (písm. a), v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku bol závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý (písm. b/), v prípadoch, keď išlo o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa muselo vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupovali na jednej strane, a kde platili úkony jedného z nich aj pre ostatných, hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov (písm. c/) a ak z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi (písm. d/).

26. Pokiaľ ide o výnimku z viazanosti odvolacieho súdu rozsahom odvolania v prípade, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku bol závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, je potrebné uviesť, že za závislý výrok sa považuje výrok, pri ktorom obsah jedného výroku je viazaný na existenciu druhého z nich a sám o sebe zväčša neobstoí. O závislý výrok pôjde najmä tam, kde jeden výrok predstavuje predbežnú otázku pre výrok nasledujúci. Rozhodovanie o trovách konania sa v sporovom konaní spravuje najmä zásadou zodpovednosti za výsledok, pričom hlavným kritériom určujúcim výsledné rozhodnutie o trovách konania je miera úspechu vo veci samej. Výrok o trovách konania je preto potrebné považovať za závislý na výroku vo veci samej.

27. Námitku dovolateľa o prekročení rozsahu prieskumnej činnosti odvolacím súdom (§ 212 ods. 1 O. s. p.) daným rozsahom odvolania dovolací súd považuje za neopodstatnenú. V danej veci oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania vyplýval z ustanovenia § 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a preto odvolací súd neprekročil.

28. Na základe uvedeného je zrejmé, že ak by aj pri rozhodovaní odvolacieho súdu došlo k prekročeniu návrhu strany a rozhodnutí ultra petitem, prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. e/ O. s. p. by to nezakladalo.

29. Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., a teda či bola žalovanému postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle O. s. p. treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi (strane sporu) znemožnilo realizovať jeho procesné práva, ktoré sú mu priznané v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva strany sporu na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

30. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva.

31. Súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O. s. p.). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za

preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ustanovenie § 157 O. s. p. sa uplatňovalo aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p. v znení v čase rozhodovania odvolacieho súdu) s tým, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

32. Judikatúra najvyššieho súdu (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale ide len o tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Podľa Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

33. Z týchto dôvodov možno konštatovať, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia len vo výnimočných prípadoch. Dovolací súd má za to, že v danom prípade o takýto výnimočný prípad, ako je uvedený v Stanovisku občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 2/2016, v danom prípade ide.

34. Z obsahu dovolania vyplýva, že základom dovolateľom namietaného porušenia jeho práv v spore je tvrdenie, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nezaoberal s jeho podstatnou argumentáciou.

35. Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, a na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že: „Správca dane svojim novým rozhodnutím, právoplatným 19. decembra 2013, nepriznal úpadcovi nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie november 2006. Správca dane je povinný vrátiť nadmerný odpočet DPH, na ktorý má daňový subjekt nárok pod hrozbou sankcie správcovi v konkurznom konaní. Nie však na základe zápisu takéhoto nároku do súpisu majetku, ale na základe daňových zákonov ako noriem verejného práva. Až keď správca poukáže príslušnú sumu peňažných prostriedkov nadmerného odpočtu DPH na účet podstaty, môžu tieto peňažné prostriedky tvoriť majetkovú podstatu v konkurze.“

36. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne a úplne nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovaného (napr. k potrebe osobitného rozhodnutia na úhradu uplatneného nadmerného odpočtu DPH, k možnosti aplikácie ustanovení zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, a. i.).

37. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje presvedčivé vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak nespĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

38. Dovolateľovi je potrebné tiež prisvedčiť, že v odvolací súd napadnutom rozhodnutí nerozhodol o trovách odvolacieho konania.

39. Z ustanovení § 151 O. s. p. vyplýva, že zákon odlišoval rozhodnutie súdu o trovách konania a o náhrade trov konania. Toto odlíšenie malo význam pre samotné rozhodnutie. Výrok rozhodnutia bol totiž odlišný podľa toho, či sa rozhodovalo o trovách konania alebo o náhrade trov konania. Výrok rozhodnutia o trovách konania je vyjadrením, že súd o nich definitívne rozhodol tak, že účastníkom ich

náhradu nepriznáva a výrok rozhodnutia o náhrade trov konania vyjadruje založenie povinnosti niektorého z účastníkov na ich náhradu. O trovách konania musí súd rozhodnúť v zásade vždy, ak sa konanie končí. Na rozdiel od toho, o náhrade trov konania súd rozhodne iba vtedy, ak tak navrhne niektorý z účastníkov konania (okrem rozhodovania o náhrade trov štátu podľa § 151 ods. 6 O. s. p.). (KRAJČO, J. a kol. Občiansky súdny poriadok - Komentár. Bratislava: Eurounion, 2010, ISBN 978-80-89374-11-3, s. 580 - 582).

40. Z rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorým sa konanie končí) je zrejmé, že neobsahuje výrok o náhrade trov odvolacieho konania a ani výrok o trovách odvolacieho konania.

41. Vzhľadom k tomu, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti konania uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

42. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu dôsledne postupovať v zmysle relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku, opätovne vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležité a dostatočne odôvodniť. Zároveň je odvolací súd v ďalšom konaní viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

43. O trovách pôvodného konania ako aj o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd. (§ 453 ods. 3 C. s. p.)

44. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.